

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 - Majorstua

0301 OSLO

Deres referanse

Saksbehandler
Morten Aalborg

Vår referanse
16/00264-13

Dato
20.03.2018

Høring av forslag til endringer i beredskapsforskriften

Vi viser til NVEs høringsdokument nr. 6-2017 med forslag til endringer i beredskapsforskriften, utsendt i desember 2017. Eidsiva ønsker å gi noen kommentarer til det foreliggende forslaget.

Eidsivakonsernet driver virksomheter innenfor kraftproduksjon, kraftoverføring og -distribusjon, kraftomsetning og fjernvarme, samt innehar rollen som Kraftforsyningsens distriktssjef (KDS) i Hedmark og Oppland. Dette høringssvaret er et samlet innspill som omfatter alle disse områdene.

Generelt

Vi er grunnleggende positive til revisjonen av forskriften, der fokus i større grad rettes mot systemsikkerhet og leveringssikkerhet. Utvidelse av virkeområdet til å omfatte også kraftomsetning er i tråd med dette. Fokus på IKT-sikkerheten og nye sårbarheter er nødvendig med den omfattende digitaliseringen av kraftsystemet som pågår.

Tydeliggjøring av virkeområdet, hvem forskriften gjelder for, og konsekvent begrepsbruk er positivt. Vi støtter også løsningen med at elementer fra sikkerhetsloven som berører bransjen innarbeides i forskriften, i stedet for at sikkerhetsloven blir implementert fullt ut i energisektoren.

Klassifisering av driftskontrollsystemer

Kriterier for klassifisering av driftskontrollsystemer forskriftsfestes. Dette er positivt, og det forenkler fastsetting av klasse ved endringer eller nyanlegg. Kriteriene synes å være lagt på et hensiktsmessig nivå. Men forskriften bør i tillegg hjemle at NVE ved enkeltvedtak kan fravike kriteriene der enkeltanlegg av andre grunner bør klassifiseres.

Klassifisering av produksjonsanlegg

Det foreslås å heve terskelen for vannkraftanlegg klasse 1, samt at klassifisering av vindkraftanlegg bortfaller. Vi støtter vurderingen som ligger bak om at sikkerheten i disse anleggene primært er av økonomisk interesse, og eierne selv har incentiv til å fastlegge sikkerhetsnivået ut fra dette.

Informasjonssikkerhet

Generelt

Vi er enige at det stilles generelle IKT-sikkerhetskrav. Det er positivt at det legges opp til å benytte etablerte standarder for denne sikkerheten. Vi vil likevel peke på at bruken av begreper

som «alt», «alle» og «komplett» kan framstå som svært krevende og detaljorientert. I sammenheng med utvidede krav til IKT-sikkerhet vil det være behov for øket kompetanse, koordinering og oppfølging. Vi mener derfor at rollen til IKT-sikkerhetskoordinator bør tydeliggjøres for å møte denne endringen, jmf. rollen som personvernrådgiver i ny personvernlovgivning (GDPR).

AMS

Det stilles særskilte krav rundt bryterfunksjonaliteten i AMS-systemene. De krav som stilles sammen med krav rundt integrasjon mellom systemer vanskeliggjør en effektiv utnyttelse av tunge investeringer i nye IKT-systemer i bransjen for å ta ut nytteverdiene. Regelverket bør avveies mot disse hensynene.

Konkret kan vi peke på at risiko i AMS bryterstyring først og fremst er knyttet til utkoplinger, mens innkoplinger i større grad er en kundeservice som sikrer kundeleveranser «uten ugrunnet opphold».

Beskyttelse av driftskontrollsystemer

Driftskontrollsystemene er de mest kritiske og sårbare i kraftforsyningen, og det må følgelig være strenge krav til sikkerheten i og rundt disse. En effektiv driftskontroll er i dag avhengig av ulike systemer utover selve driftskontrollsystemet, eksempelvis DMS, AMS og sensorer i nettet. Disse er i dag i hovedsak adskilt fra driftskontrollsystemet og benyttes som beslutningsstøtte. Vi ser en framtid med automatisering og mer autonome funksjoner i nettet (eks: selvhelende nett). Integrasjon mellom ulike systemer vil være del av en slik utvikling. Sikkerhetskravene rundt integrasjon bør vurderes og nyanseres i en slik kontekst.

Konkrete kommentarer:

Definisjon av driftskontrollsystemets klassifisering og utstrekning er utydelig i forskriften, og kan framstå motstridende. I § 5-2 andre ledd heter det at «*lokalkontrollanlegg som funksjonelt er en del av en kraft-, transformator- eller omformerstasjon klassifiseres etter vedkommende stasjons klasse*». I § 7-1 andre og tredje ledd heter det at «*driftskontrollsystemer omfatter datarom, sambandsanlegg og øvrige anlegg og rom, systemer og komponenter som ivaretar driftskontrollfunksjoner*» og «*driftskontrollfunksjoner er alle organisatoriske, administrative og tekniske tiltak for å overvåke og styre anlegg i energiforsyningen*». Vi ser ikke at det foreslås materielle endringer i kravene, og veileder til gjeldende forskrift inneholder en mer detaljert beskrivelse. For å unngå uklarhet vil vi foreslå at forskriftsteksten tydeliggjøres på dette punktet.

Bruk av utstyr utenfor driftskontrollsystemet: I § 7-6 heter det at utstyr som benyttes i driftssentralsystemet ikke kan benyttes utenfor dette. For anlegg under bygging/oppgradering e.l. (før idriftsettelse) er dette i praksis ikke mulig å gjennomføre. Leverandørene er avhengig av bruk av egne PC o.l. i denne fasen.

Bruk av trådløse datanettverk: I § 7-6 endres ordlyden fra «*Bruk av trådløse nettverk i driftskontrollsystemet er ikke tillatt*» til «*Datakommunikasjon i driftssentral og datarom skal være trådbundet*». Tillates bruk av trådløse nettverk i lokalkontrollanlegg?

Sektorvist responsmiljø

Vi støtter at det inntas en hjemmel for utpeking av sektorvist responsmiljø. I teksten framgår det at hjemmelen også skal gjelde pålegg til KBO-enhetene å tilknytte seg et slikt miljø. Dette framgår imidlertid ikke klart av selve forskriftsteksten. IKT-utfordringene er pekt på som sentrale framover. Samtidig er sikring på dette feltet krevende, både kompetansemessig og på andre måter. Ved en slik hjemmel legges det til rette for at bransjen i fellesskap kan bygge opp et tilstrekkelig og effektivt kompetansmiljø, samt at kostnadene kan fordeles på alle aktører. Vi mener derfor at forskriftsteksten bør være klarere på dette punktet. Et forslag kan være å tilføye et tredje ledd i §3-6: *Beredskapsmyndigheten kan gi vedtak om at KBO-enheter skal være tilknyttet det sektorvise responsmiljøet.*

Personkontroll

Med økende digitalisering øker også innsidetrusselen i energibransjen, noe som er pekt på i andre offentlige utredninger, eksempelvis PST og Etterretningstjenestens årlige risikovurderinger. Vi har derfor forståelse for behovet for personkontroll også i energibransjen.

Vi mener imidlertid at regelverket på dette området kan utformes mer i tråd med eksisterende ordninger med sikkerhetsklarering. Et alternativ kan være å benytte allerede eksisterende klareringsmyndighet og innføre et nytt klareringsnivå («KBO-klarert»), som utgjør en klarering på nivå med det NVE har foreslått i forskriften. Klarering bør da skje sentralt på samme måte som i dag. Dette sikrer enhetlig og likeverdig behandling i hele energibransjen. KBO-enhetene vil fortsatt være ansvarlige for egnethetsvurderingen, men da basert blant annet på en slik standardisert klarering.

Forslaget slik det foreligger vil være kostnadsdrivende, samt administrativt og personvernmessig utfordrende for KBO-enhetene.

Med vennlig hilsen
Eidsiva Energi AS

Morten Aalborg
Seniorrådgiver/KDS Hedmark og Oppland

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.